

WYROK

W I M I E N I U

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 stycznia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w XVII Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Jarosław Komorowski

Protokolant: st. prot. sąd. Agnieszka Popławska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Artura Domańskiego

po rozpoznaniu w dniu 19 stycznia 2015 roku

sprawy **A. K.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 178a § 1 k.k.

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 29 sierpnia 2014 roku, sygn. akt VI K 1678/13

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację obrońcy oskarżonego za oczywiście bezzasadną,
2. kosztami procesu za postępowanie odwoławcze w kwocie 20 zł obciąża oskarżonego i wymierza mu opłatę za II instancję w kwocie 180 zł.

SSO Jarosław Komorowski

UZASADNIENIE

A. K. został oskarżony o to, że w dniu 5 października 2013 r. w S. przy ul. (...), będąc w stanie nietrzeźwości, badanie A.-Sensor (...) wykazało 1,09 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny tj. kierował samochodem osobowym marki H. (...) o nr rej. (...), tj. o popełnienie przestępstwa z 178a § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 29 sierpnia 2014 roku Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, w sprawie o sygn. akt VI K 1678/13:

I. oskarżonego A. K. uznał za winnego tego, że w dniu 5 października 2013 r. w S. przy ul. (...), będąc w stanie nietrzeźwości, badanie A.-Sensor (...) wykazało 1,09 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny tj. kierował samochodem osobowym marki H. (...) o nr rej. (...), przy czym czynu tego dopuścił się w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczonego w związku ze skazaniem za przestępstwo wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto w P. z dnia 31 stycznia 2011 r., sygn. akt III K 707/10, tj. uznał go za winnego przestępstwa z art. 178a § 4 k.k. i za to na podstawie art. 178a § 4 k.k. wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności,

II. na podstawie art. 42 § 2 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 6 lat,

III. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w dniu 6 października 2013 r., przyjmując, iż jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się jednemu dniowi kary pozbawienia wolności,

IV. na podstawie art. 627 k.p.k. oraz art. 1, art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U z 1983, nr 49, poz. 223 ze zm.) zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki poniesione w związku z postępowaniem w kwocie 268,82 zł oraz wymierzył mu opłatę w kwocie 180 zł.

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego, zaskarżając go w części dotyczącej orzeczenia o karze na jego korzyść.

Zaskarżonemu wyrokowi apelujący zarzucił:

- obrazę przepisów prawa materialnego a mianowicie art. 69 k.k. w zakresie w jakim Sąd wydał wyrok orzekając bezwzględną karę pozbawienia wolności, mimo iż dla osiągnięcia słów kary wystarczyło orzeczenie kary z warunkowym zawieszeniem jej wykonania,

- rażącą niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary wyrażającą się w orzeczeniu za zarzucany oskarżonemu czyn bezwzględnej kary 1 roku pozbawienia wolności.

Ponadto, w uzasadnieniu wywiezionej skargi obrońca podniósł, że decyzja Sądu Rejonowego o wymierzeniu oskarżonemu kary surowszej od orzeczonej w wyroku nakazowym, od którego sprzeciw złożył jedynie oskarżony, jest sprzeczna z konsekwentnie wyrażanym w doktrynie stanowiskiem, iż w takiej sytuacji orzeczenie w późniejszym wyroku surowszych konsekwencji karnych jest dopuszczalne jedynie wówczas, gdy w toku przewodu sądowego ujawnione zostaną nowe, istotne okoliczności obciążające oskarżonego, które wcześniej nie były znane sądowi wydającemu wyrok nakazowy. W niniejszej sprawie po tym, gdy tylko oskarżony złożył sprzeciw od wyroku nakazowego, nie pojawiły się żadne okoliczności, które mogłyby uzasadniać orzeczenie kary surowszej niż wymierzona w tymże wyroku nakazowym.

Wobec tego apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności w niższym wymiarze, a nadto z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego okazała się bezzasadna i to w stopniu oczywistym.

Na wstępie niniejszych rozważań przypomnieć należy, że apelacja jest oczywiście bezzasadna, w rozumieniu art. 457 § 2 k.p.k., jeżeli nie ma wątpliwości co do tego, że w sprawie nie wystąpiły uchybienia określone w art. 438 k.p.k. oraz w art. 439 k.p.k., a nadto nie zachodzi przesłanka z art. 440 k.p.k. O oczywistej bezzasadności apelacji można mówić wówczas, kiedy już przy wstępnej ocenie, bez konieczności dogłębnej analizy podniesionych w niej zarzutów jest oczywiste, że wskazane w niej argumenty nie są trafne.

Właśnie z taką sytuacją mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie. Podniesione przez skarżącego zarzuty, które w istocie kwestionują wyłącznie współmierność wymierzonej oskarżonemu K. kary, są bowiem oczywiście nietrafne.

O rażącej niewspółmierności kary można mówić jedynie wówczas, gdy suma zastosowanych kar i środków karnych, wymierzonych za popełnione przestępstwo, nie odzwierciedla należycie stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz nie zapewnia spełnienia celów kary. Ponadto, orzeczona kara lub środek karny mogą być uznane za niewspółmierne, gdy nie uwzględniają w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnionego czynu, jak i osobowości sprawcy (wyrok SN z dnia 30 czerwca 2009 r., WA 19/09, Lex nr 598172). Jak słusznie podkreśla się w orzecznictwie, tylko wtedy można uznać, że przesłanka rażącej niewspółmierności kary jest spełniona, jeśli z punktu widzenia nie tylko sprawcy,

ale i ogółu społeczeństwa, kara jawi się jako niesprawiedliwa, zbyt drastyczna, przynosząca nadmierną dolegliwość (zob. min.: wyrok SA w Katowicach z dnia 5 listopada 2009 r., II AKa 297/09, Lex nr 553884).

Odnosząc się do orzeczonej względem oskarżonego A. K. kary 1 roku pozbawienia wolności wskazać należy, że za przestępstwo z art. 178a § 4 k.k. grozi kara pozbawienia wolności w wymiarze od 3 miesięcy do lat 5. Z uwagi na kategorię brzmienia art. 58 § 4 k.k. wykluczona jest przy tym przewidziana przepisem art. 58 § 3 k.k. rezygnacja z orzeczenia wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności i wymierzenie mu grzywny albo kary ograniczenia wolności do lat 2, nawet jeżeli sąd równocześnie orzeka środek karny.

Już w tym miejscu zaznaczyć trzeba, że na przeszkodzie do orzeczenia kary pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku nie stała treść wyroku uprzednio wydanego wobec oskarżonego K.. Wprawdzie faktycznie kara orzeczona poprzednio była łagodniejsza, jednakże nie została ona wymierzona wyrokiem nakazowym, lecz wyrokiem zaocznym z dnia 24 stycznia 2014 roku (k. 61 akt). Co ważniejsze, przedmiotowy wyrok nie stracił mocy na skutek sprzeciwu wniesionego przez oskarżonego, lecz został uchylony przez Sąd Okręgowy w Poznaniu (k. 114 akt), który dokonał jego kontroli instancyjnej na skutek apelacji prokuratora, wywiezionej na niekorzyść oskarżonego A. K. (k. 72-74 akt). W tym stanie rzeczy podniesione przez obrońcę oskarżonego argumenty okazały się całkowicie chybione i nie mogły odnieść oczekiwanego skutku.

Co istotne natomiast, wymierzając oskarżonemu karę 1 roku pozbawienia wolności Sąd I instancji bardzo trafnie przywołał i ocenił wszystkie okoliczności relewantne z punktu widzenia dyspozycji art. 53 § 1 i 2 k.k. oraz art. 115 § 2 k.k. W szczególności rację ma Sąd Rejonowy, że wymierzona kara nie przekracza stopnia winy oskarżonego, która w niniejszej sprawie jest znaczna. Oskarżony znajdował się w stanie nietrzeźwości, istotnie przekraczającym granicę, powyżej której ustawodawca wprowadził odpowiedzialność za przestępstwo. Swoim działaniem doprowadził do kolizji z innym pojazdem mechanicznym, za co został ukarany mandatem karnym, co oznacza, że spowodował nie tylko duże potencjalne niebezpieczeństwo dla innych uczestników ruchu drogowego, ale wręcz niebezpieczeństwo bardzo realne. Jak słusznie uwypuklił Sąd I instancji, oskarżony nie musiał tego dnia kierować pojazdem mechanicznym, gdyż jak sam przyznał w toku postępowania przygotowawczego, był mocno pijany i nawet nie pamięta gdzie jechał i co chciał zrobić (k. 15v akt). Do istotnych okoliczności obciążających Sąd Rejonowy trafnie również zaliczył wcześniejszą karalność oskarżonego. A. K. był bowiem przeszłości trzykrotnie skazywany za przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, w tym za spowodowanie wypadku ze skutkiem śmiertelnym. Pomimo tego oskarżony w dalszym ciągu naruszał przepisy ruchu drogowego, kierując pojazdem w stanie znacznej nietrzeźwości i nie bacząc nawet na to, że w dniu zdarzenia obowiązywał orzeczony wobec niego zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych. Za okoliczności łagodzące Sąd uznał natomiast przyznanie się oskarżonego do winy, okazanie skruchy oraz pozytywną opinię z Aresztu Śledczego. Już w tym miejscu zaznaczyć jednak trzeba, że z uwagi na okoliczność, iż A. K. został ujęty na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa, nie sposób przeceniać faktu przyznania się oskarżonego do winy. Poza tym wskazać trzeba, że opinia oskarżonego z Aresztu Śledczego została przez Sąd wzięta pod uwagę, przy czym bez znaczenia jest okoliczność, że na jej podstawie, już po wydaniu zaskarżonego wyroku, Sąd Okręgowy w Poznaniu udzielił oskarżonemu warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary. Pamiętać bowiem trzeba, że sąd karny samodzielnie rozstrzyga zagadnienia faktyczne i prawne i nie jest związany rozstrzygnięciem innego sądu lub organu (art. 8 § 1 k.p.k.).

Reasumując ten fragment wyводу stwierdzić należy, że Sąd Odwoławczy w pełni akceptuje karę 1 roku pozbawienia wolności wymierzoną w punkcie I. zaskarżonego wyroku, która w sposób właściwy uwzględnia zarówno okoliczności przemawiające na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonego.

W świetle okoliczności niniejszej sprawy w pełni uzasadnione jest także niezastosowanie przez Sąd Rejonowy instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności. Dobrodziejstwo probacji jest bowiem swoistym środkiem polityki karnej stosowanym wobec sprawców nadających się do oddziaływań resocjalizacyjnych w warunkach wolnościowych. Przesłanką decydującą o tym, czy kara ma być orzeczona w postaci bezwzględnej, czy też z warunkowym zawieszeniem jej wykonania jest ocena, w jakiej postaci kara ta osiągnie cele wobec sprawcy przestępstwa. Uzależniona jest więc od tego, czy istnieją wystarczające podstawy do skonstruowania wobec niego

pozytywnej prognozy kryminologicznej. Swoje przekonanie w tym zakresie sąd opiera na obiektywnych przesłankach w postaci postawy sprawcy, jego właściwości i warunków osobistych, dotychczasowego sposobu życia oraz zachowania się po popełnieniu przestępstwa. Co istotne jednak, jak wynika z jednoznacznego brzmienia przepisu art. 69 § 4 zd. 2 k.p.k., wobec sprawcy przestępstwa określonego w art. 178a § 4 k.k. sąd może warunkowo zawiesić wykonania kary pozbawienia wolności w szczególnie uzasadnionych wypadkach.

W świetle wyżej wskazanych przesłanek zgodzić należy się z obrońcą oskarżonego, że opisane we wniesionej apelacji zachowanie oskarżonego po popełnieniu zarzucanego mu przestępstwa, tzn. przyznanie się do winy i okazanie skruchy, przemawiają na korzyść A. K., mimo iż taka postawa nie gwarantuje, że oskarżony ponownie nie dopuści się prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości. Nie sposób jednak tracić z pola widzenia faktu, że oskarżony został zatrzymany na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa, stąd jego postawa w toku procesu w postaci przyznania się do winy, okazania skruchy i złożenia zgodnych z rzeczywistym stanem rzeczy wyjaśnień nie może mieć rozstrzygającego znaczenia z punktu widzenia oceny jego stosunku do obowiązujących norm prawnokarnych. W okolicznościach niniejszej sprawy nie można natomiast pomijać faktu, że oskarżony wrócił na drogę przestępstwa mimo, iż uprzednio - lekceważąc obowiązujące przepisy Prawa o ruchu drogowym - doprowadził do dwóch wypadków, w tym jednego ze skutkiem śmiertelnym, za co orzeczono wobec niego bezwzględną karę pozbawienia wolności. Nawet więc jeśli odbywając przedmiotową karę zasłużył na dobrodziejstwo probacji, nie oznacza to jeszcze, że istnieją przesłanki do warunkowego zawieszenia kary orzeczonej za kolejne przestępstwo. Jak już bowiem wyżej zaznaczono, z uwagi na katoryczne brzmienie przepisu art. 69 § 4 zd. 2 k.k., warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności dopuszczalne jest wyłącznie w szczególnie uzasadnionych wypadkach.

Zdaniem Sądu Odwoławczego ocena, czy zaistniał szczególnie uzasadniony wypadek o którym mowa w art. 69 § 4 zd. 2 k.k. powinna obejmować przede wszystkim okoliczności, o których mowa w przepisach art. 69 § 1 i 2 k.k. oraz – w pewnej mierze – okoliczności popełnienia przestępstwa. W tym kontekście podnoszone przez obronę okoliczności w postaci sytuacji życiowej i rodzinnej oskarżonego w żadnym stopniu nie przemawiają za uznaniem ich za szczególnie uzasadniony wypadek. Niekorzystne dla oskarżonego A. K. są także okoliczności przypisanego mu przestępstwa. Nie tylko bowiem prowadził on pojazd mechaniczny mając 1,09 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu i stwarzając realne zagrożenie dla innych uczestników ruchu, o czym świadczy spowodowana przez niego kolizja, ale przede wszystkim czynił to, mimo iż uprzednio doprowadził do dwóch wypadków drogowych, z których jeden okazał się wypadkiem ze skutkiem śmiertelnym i nie miał uprawnień do kierowania pojazdami. Nawet więc jeśli po zaistnieniu zdarzenia będącego przedmiotem oceny Sądu oskarżony odbył karę pozbawienia wolności orzeczoną za inne przestępstwo, a nawet zasłużył na dobrodziejstwo warunkowego przedterminowego zwolnienia, to mając na uwadze wszystkie opisane powyżej okoliczności zgodzić należy się z Sądem I instancji, że na gruncie niniejszej sprawy nie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek przemawiający za wymierzeniem oskarżonemu kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. W ocenie Sądu Odwoławczego tylko bezwzględna kara pozbawienia wolności spełni wobec oskarżonego funkcję wychowawczą i wdroży go do przestrzegania w przyszłości porządku prawnego. W tym miejscu należy wyraźnie podkreślić, że wbrew twierdzeniom obrony kara 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania swoich celów wobec oskarżonego by nie spełniła, nawet jeżeli zostałaby połączona z niesamoistną karą grzywny. Dolegliwość wynikająca z kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania nie byłaby bowiem dla oskarżonego znaczna, natomiast w odbiorze społecznym sprawca przestępstwa zagrażającego bezpieczeństwu wszystkich uczestników ruchu, w tym dzieci, pozostawałby bezkarny.

Reasumując powyższe rozważania stwierdzić należy, że tylko bezwzględna kara pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku oraz zastosowany wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 6 lat, który nie był przez skarżącego kwestionowany, stanowią trafną reakcję karną na przestępstwo popełnione przez A. K., albowiem wymierzona kara i środek karny należycie odzwierciedlają stopień społecznej szkodliwości przypisanego mu czynu oraz zapewniają spełnienie celów kary. Podkreślenia wymaga, że w ocenie Sądu Odwoławczego tak ukształtowany wymiar kary nie wpłynie negatywnie na realizację względów ogólnoprewencyjnych oraz zapobiegnie wykształceniu w społeczeństwie błędnego przekonania o nadmiernej

pobłażliwości organów sprawiedliwości wobec sprawców tego rodzaju przestępstw. Jednocześnie będzie ona stanowiła dla oskarżonego realną przestrożę przed lekceważeniem porządku prawnego, albowiem musi on w końcu zrozumieć, że popełnianie kolejnych przestępstw nie popłaca i każdorazowo będzie się wiązać ze zdecydowaną reakcją organów wymiaru sprawiedliwości.

W związku z powyższym, wobec niezasadności podniesionych przez obrońcę oskarżonego zarzutów, należało wyrok Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu utrzymać w mocy, jak orzeczono w punkcie 1. wyroku, uznając wywiedzioną apelację za oczywiście bezzasadną.

Na marginesie wskazać należy, że orzeczony wobec oskarżonego wymiar kary pozbawienia wolności oraz okoliczności niniejszej sprawy uzasadniają wystąpienie przez oskarżonego do sądu penitencjarnego z wnioskiem o odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, uregulowanego w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego (Dz.U. z 2010 r., Nr 142, poz. 960 – tekst jedn. ze zm.).

O kosztach procesu orzeczono w punkcie 2. wyroku.

Na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. Sąd Okręgowy zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania odwoławczego, a na podstawie art. 1, art. 2 ust. 1 pkt 3 oraz art. 8 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity - Dz.U.83.49.223 ze zm.) wymierzył mu opłatę za II instancję w kwocie 180 zł.

SSO Jarosław Komorowski